

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 687/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátska kancelária, Teodora Tekela 23, Trnava, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 6 Tos 158/2015-721 z 8. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Tos 158/2015-721 z 8. októbra 2015.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že uznesením Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 29/2015 z 23. septembra 2015 bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Uvedené rozhodnutie krajský súd napadnutým uznesením č. k. 6 Tos 158/2015-721 z 8. októbra 2015 zrušil a sťažovateľa prepustil z väzby na slobodu „s tým, že dôvody väzby nahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. s uložením obmedzenia v podobe zákazu vycestovania do zahraničia podľa § 82 ods. 1 písm. a) Tr. por.“.

3. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd „pri rozhodovaní o väzbe porušil... článok 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“ a svoj názor odôvodnil takto:

„Pre posúdenie okolností trvania väzby je dôležité aj len samotné plynutie času.

Konkrétne skutočnosti zakladajúce dôvodnosť väzby v začiatkovej fáze trestného konania stratili vzhľadom na čas, ktorý odvtedy uplynul, na význame a presvedčivosti a nepostačujú už na dôvodnosť ďalšieho trvania väzby v neskoršom štádiu trestného konania.

V súvislosti s týmto je potrebné... prihliadnuť aj na to, či orgány činné v trestnom konaní postupujú vo väzobnej veci so zvýšenou starostlivosťou.

V danej veci sťažovateľ žiadnym spôsobom nezavinil prieťahy v konaní, ktoré vznikli nečinnosťou súdu.

Obžaloba bola podaná dňa 18. 2. 2015, do dnešného dňa vo veci neprebehlo ani jedno hlavné pojednávanie, je určené až na deň 2. 12. 2015, čo je 10 mesiacov nečinnosti...

S poukazom na uvedené sa sťažovateľ domnieva, že dôvody väzby v jeho prípade práve pre nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní zanikli a nie je ich preto možné nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka, pričom mu súd nemôže uložiť ani žiadne obmedzenia.

Nečinnosť v konaní konštatoval druhostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, ale vo vzťahu k zániku dôvodu väzby nevyvodil správne závery.

Nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní nemôže predsa odôvodniť nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, zákonite musí mať dopad priamo

na dôvody väzby v zmysle ich zániku, priamo na relevantnosť ďalšieho trvania dôvodov väzby“

4. V bode IV sťažnosti sťažovateľ bez toho, aby konkretizoval, či je to ním požadovaný návrh (petit) na rozhodnutie ústavným súdom, uviedol:

„Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 6 Tos/158/2015-721 zo dňa 8. 10. 2015 porušil ústavné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesenie Krajského súdu v Trnave uznesením č. k. 6 Tos/158/2015-721 zo dňa 8. 10. 2015 sa zrušuje v časti, v ktorej súd dôvody väzby nahradil dohľadom probačného a mediáčného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a v časti, v ktorej súd sťažovateľovi uložil obmedzenie v podobe zákazu vycestovania do zahraničia podľa § 82 ods. 1 písm. a/ Tr. por.“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah...

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

12. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

13. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

14. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde musí sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 obsahovať označenie, a) ktoré základné práva alebo slobody sa

podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody, c) proti komu sťažnosť smeruje.

15. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

16. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

17. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu, ktorý koncipoval aj samotnú sťažnosť podanú ústavnému súde, spolu s návrhom doručil rozhodnutie Okresného súdu Galanta sp. zn. 2 T 29/2015 z 23. septembra 2015, ktoré však sťažnosťou podanou ústavnému súde nenapáda, a pritom nedoručil právoplatné rozhodnutie (uznesenie krajského súdu), ktorým malo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa. Predloženie právoplatného rozhodnutia je pritom povinnosťou vyplývajúcou z už citovaného § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je

povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

19. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

20. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2016